

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1933.

Andra kammaren.

Nr 21.

Måndagen den 13 mars.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 7 innevarande mars.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att riksdagsman Axel Gunnar Lundqvist lider av funktionell nervsjukdom, att han på grund därav tillsvidare intill mars månads slut är oförmögen att delta i riksdagsarbetet och att han av mig tillrätts en tids vistelse på landet i Dalarna, intygas.

Stockholm den 12 mars 1933.

Rudolf Grönquist,
legit. läk.

Redaktör Nils Christiernsson, som lider av influensa, är på grund härav oförmögen till arbete fr. o. m. den 11 mars t. o. m. den 18 mars 1933, vilket härmed intygas.

¹¹/₃ 1933.

R. Hennix,
leg. läkare.

Att herr riksdagsman Olof Johansson, Edsbyn, på grund av svårartad influensa och sockersjuka är oförmögen att infinna sig till riksdagen tillsvidare minst två veckor intygas på heder och samvete.

Norredsbyn 10 mars 1933.

O. Cederlund,
provinsialläkare.

§ 3.

Till avgörande företogs bevillningsutskottets betänkande, nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m.

Ang. ändringar i tulltaxan m. m.

I en den 10 mars 1933 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 194, hade Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen besluta,

Andra kammarens protokoll 1933. Nr 21.

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

1:o) att den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan skulle i nedan angivna delar erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

		Tull för 100 kg kronor
	Blommor och blomdelar, naturliga, avskurna, ej särskilt nämnda:	
	till prydnad användbara, även preparerade:	
36: 1	mimosa och ljung E	200: —
36: 2	andra E	500: —
	<i>Ann.</i> För torkade — — — — — icke utgå.	
	— — — — —	
	Frukter och bär, ätbara:	
	— — — — —	
	torkade eller saltade:	
	nötter:	
70: 1	valnötter T	20: —
70: 2	andra; ävensom kastanjer T	30: —
	mandel:	
71: 1	krakmandel T	25: —
71: 2	annan; ävensom aprikos-, persiko- och plummon-kärnor samt s. k. arachidmandel T	35: —
72: 1	dadlar N	25: —
72: 2	andra, ej särskilt nämnda N; ävensom nötkärnor T	50: —
	Vin och andra alkoholhaltiga drycker, innehållande mer än 2 $\frac{1}{4}$ men ej mer än 25 volymprocent alkohol, ej hänförliga till maldrycker:	
	— — — — —	
	på andra kärl:	
151	musserande 100 liter	100: —
	— — — — —	
	Ättika och ättiksyra:	
	— — — — —	
185	på andra kärl, utan avseende på syrehalten T	50: —
210	Terpentinolja T	3: —
	Vävnader och stampad filt, vattentäta genom beläggning eller impregnering med massa eller innehållande kautschuk, strumpstolsarbeten och andra genom virkning, stickning eller knytning tillverkade varor, innehållande kautschuk, utan sömnadsarbete, ej hänförliga till annat nummer; ävensom sammanklistrade, fernissade eller lackerade vävnader, vaxduk härunder inbegripnen:	
	— — — — —	
459	— — — — —	
	andra slag:	
460	— — — — —	
	icke innehållande silke:	
461	i förening med kautschuk E	175: —
462	— — — — —	

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

2:o) att förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa skulle i nedan angivna delar erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstull för 100 kg kronor
		Köksväxter, ej särskilt nämnda: färska eller enbart kokade:	
ur 56	ur 113	sparris, inkommande under tiden 1 maj—30 november T	100:—
ur 57	ur 116	andra slag: haricots verts och sallad, inkommande under tiden 1 maj—30 november T	25:—
ur 57	ur 116	kronärtskockor, inkommande under tiden 16 juni—30 november . . . T	25:—
ur 57	ur 116	andra än haricots verts, sallad och kronärtskockor T	25:—
ur 261	592	Puder, smink och näskitt E	100:—
262	593	Lukt- eller toalettvatten, parfymers och kosmetiska medel, fasta eller flytande ej hänförliga till annat nummer E	100:—

3:o) att vid i förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa stadgades beträffande tilläggstull för dessertost (stat. nr 69), blommor och blomdelar (stat. nr 89) samt gäsleverpastej (stat. nr 282) skulle upphöra att gälla; samt

4:o) att de i det föregående omförmälda ändringarna skulle träda i kraft å dag, som Kungl. Maj:t bestämde.

Utskottet hemställde, att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Vid betänkandet voro fogade reservationer:

av herr *Heiding*, som ansett den föreslagna sänkningen av tullsatsen för dessertost från nuvarande 50 till 20 kronor för 100 kg ägnad att ingiva betänkligheter, särskilt därför att en dylik sänkning syntes komma att motverka syftet med den beslutade mjölkprisregleringen, och att de föreslagna nedsättningarna av tullen å blommor och trädgårdsalster skulle utsätta vår trädgårdsodling för en besvärande utländsk konkurrens, samt framhållit, att en sänkning av 3 kronor per liter av tullsatsen för musserande viner icke syntes vara lämplig med hänsyn till de avsevärda höjningar av spritskatterna, som genomförts vid föregående och innevarande års riksdagar; samt

av herr *Bergman*.

Efter föredragning av utskottets hemställan, anförde:

Herr *Heiding*: Herr talman! Med anledning av den reservation, som jag har fogat till bevillningsutskottets betänkande, ber jag få framhålla, att jag visst inte har någonting emot, att åtgärder vidtagas i syfte att få bort den femtonprocentiga tilläggsavgift, den s. k. franska surtaxen, som vi haft allt-

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

sedan vår valuta blev lägre. Det har ju visat sig, att till följd av denna tilläggsavgift svårigheter ha uppstått att sälja våra skogsprodukter, och denna svårighet skulle ju bli ännu större, sedan det nu träffats en uppgörelse med Finland, varigenom denna surtaxe bortfaller för Finlands del. Jag anser därför, att det är nödvändigt, att vi i detta fallet bli likställda med Finland. Vi ha emellertid inte erhållit någon garanti för att vi skola få sälja mera av våra produkter, såsom virke och trämassa, till Frankrike, men man får väl hoppas, att denna vår export skall kunna uppehållas i åtminstone samma omfattning som föregående år och om möjligt bli ännu större.

Anledningen till att jag anmält reservation mot utskottets beslut är den, att jag ansett, att man, när det gällt att lämna kompensation för borttagandet av surtaxen på skogsprodukter, tagit med en del artiklar, som inte borde ha kommit med. Vi ha vid förgående års riksdag och även vid årets riksdag fattat en del beslut, som ha gått ut på att höja våra tullar, men nu har man redan efter den korta tid, som förflutit sedan förra årets riksdagsbeslut, föreslagit att taga bort dessa tillägg, som beslutades i fjol.

Den första tullsänkning, som jag i min reservation gjort anmärkning emot, gäller dessertosten. Den sammanlagda tullen på denna vara utgör för närvarande 50 öre per kilogram, och nu föreslår man, att tilläggstullen, som utgör 30 öre, skulle bortfalla, varigenom tullsatsen skulle sänkas till 20 öre per kilogram eller 20 kronor per 100 kilogram, som det står i tulltaxan. Jag vill nämna, att vid vissa mejerier har man på grund av förra årets beslut redan gått i författning om att tillverka dylika ostsorter, och under sådana förhållanden är det ju klart, att om det kommer att tagas in mera av denna ost från Frankrike, så blir det svårigheter för dessa mejerier att fortsätta med denna tillverkning. Jag fick i lördags ett brev från en person, som framhöll, att det enligt hans mening var mycket olämpligt att redan efter ett år sänka en sådan tull. Han meddelade också i brevet, att han hade en god vän, som lagt ned mycket pengar för att sätta i gång tillverkning av cammembert- och brieost, men nu kunde han inte tänka på att fullfölja denna verksamhet utan ansåg, att det arbete han hade haft för, och de kostnader, som han nedlagt på denna produktion, hade skett förgäves.

Det är klart, att det har en viss betydelse, när det sker sådana här tvära avbrott från det ena året till det andra, och med utgångspunkt från den vid förra årets riksdag beslutade mjölkprisregleringen kan jag inte finna annat än att det innebär en motsägelse, när man nu ämnar vidtaga sådana åtgärder som denna. Jag tänker emellertid närmast på det beslut vi fattat vid innevarande års riksdag, nämligen att det skulle vara monopol på införsel av mjölk- och mejeriprodukter. Det står också i § 1 i vederbörande författning, att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att bedöma, huru stora partier, som skola få införas i landet. Jag kan i detta fallet icke räkna ut, hur det skall gå till, om denna ostsart skall få införas från Frankrike, men inte från andra länder. Saken måste väl ordnas så, att det lämnas ett visst medgivande åt fransmännen att föra in huru mycket de vilja, medan däremot importen från andra länder får bli beroende på Kungl. Maj:ts beslut i detta fallet. Men att lämna ett sådant medgivande strider ju fullständigt mot det beslut vi fattat i fråga om monopol på införsel av mjölk- och mejeriprodukter. Jag tycker verkligen, att man borde kunnat få reda på någon annan kompensationsartikel än denna dessertost. Visserligen kan man säga, att importen härav icke är så stor, men den uppgick dock år 1931 till 85,000 kilogram, och med de låga mjölkpriser, som vi för närvarande ha, är det enligt mitt förmenande nödvändigt, att man tar reda på alla de små möjligheter, som förefinnas, för att man åtminstone skall kunna hålla priserna uppe.

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

Den andra punkten, som jag anmärkt på i min reservation, gäller blommor och trädgårdsprodukter. Vad trädgårdsprodukterna i övrigt beträffar är det egentligen inte så mycket att göra anmärkning på, det är huvudsakligen blommorna jag åsyftar. För den med tulltaxenummer 36 och statistiskt nummer 89 försedda rubriken: »Blommor etc., andra slag», infördes i fjol en tilläggs-tull av 500 kronor per 100 kilogram, och nu föreslås det, att denna tull skall helt och hållet bortfalla. Efter vad jag fått reda på, utgöra mimosa och ljung endast ungefär 10 % av vår införsel av blommor, och dessa blommor ha således icke stor betydelse i detta sammanhang. Det är alltså andra slag av blommor, vilka utgöra c:a 90 % av importen, och beträffande vilka denna tilläggstull som sagt skulle helt och hållet bortfalla, det är dem jag huvudsakligen syftar på. Jag skulle vilja säga, att Frankrike här synes ha fått en fördel, som det egentligen icke kan ha så synnerligen stor glädje av eller utnyttja. Det är nämligen icke så stora partier blommor, som komma från Frankrike, ty detta land kommer först i fjärde rummet bland de länder, varifrån vi importera blommor. Om vi taga importsiffrorna för år 1931 kommer Italien i första rummet med ett värde av 234,102 kronor, sedan kommer Danmark med 142,973 kronor och Holland med 104,545 kronor. Först därefter kommer Frankrike med endast 76,165 kronor, och sedan Tyskland med ett värde av 50,830 kronor.

Enligt min mening hade det varit skäl i att man tagit åtminstone en säsongstull, som alltså icke skulle utgå under den tid, då Frankrike huvudsakligen levererar sina blommor hit, d. v. s. 1 december—15 mars. Denna tid hade varit lämplig, om man velat gå Frankrike till mötes i detta hänseende. Det förvånar mig, att icke blomsterodlarna blivit hörda i denna fråga och fått säga sin mening, ty då kanske en sådan detalj som denna kunde ha rättats till.

Vad blomsterodlingen angår så är det ju rätt många, som äro sysselsatta med denna odling, och man borde väl för den skull efter den höjning, som vidtogs förra året, icke ha helt och hållet gått tillbaka till den förutvarande tullsatsen. Här ha under de senare åren väckts motioner om att lämna stöd åt trädgårdsodlarna, och dessa motioner ha, kan man säga, bifallits så tillvida som Kungl. Maj:t förra året lade fram en proposition om förhöjning av tullen på vissa trädgårdsprodukter, något som trädgårdsodlarna ansågo vara till stor fördel för dem. Men om man nu ruckar på dessa tullsatser redan året efter, så kan detta naturligtvis icke annat än ingiva betänkligheter.

Jag kommer nu till den tredje punkten nämligen vinerna. Det har här föreslagits en mycket stark sänkning av tullen på champagne och andra musserande viner eller från 400 till 100 kronor per 100 liter, vilket gör en sänkning av 2 kronor 25 öre per flaska. När man kommer ned till en så låg tullsats, som det här är fråga om, eller endast 1 krona per liter, så förstå vi ju, att det lätt kan uppkomma en import av sådana billigare sorter, som icke förut tagits in på grund av de höga tullsatserna. Det kan, som sagt, tänkas, att man börjar köpa sådana billigare viner, när tullen inte är mer än 1 krona per liter, och dessa importerade viner kunna då komma att konkurrera med de svenska vinerna. Den inhemska vintillverkningen borde i stället ha skyddats, ty den har ju under de senare åren tagit någon fart, och därför borde icke en så kraftig tullsänkning komma i fråga som här har föreslagits.

Denna tullnedsättning överensstämmer för övrigt inte med det beslut, som vi förut i år och även föregående år ha fattat angående förhöjda spritskatter. Här ha företagits avsevärda höjningar av skatten på brännvin, konjak, och andra dylika spritdrycker, men nu vill man sänka tullen och därmed priset på dessa bättre kvaliteter. Det överensstämmer inte alls med rättvisans krav, att man skall höja priset så avsevärt på vissa spritvaror, som huvudsakligen den

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

fattiga befolkningen konsumerar, medan man sänker tullen på dessa dyrare viner så kraftigt, som det är här meningen att göra.

Frågan om beteckning för vissa slag av vin är ju icke föremål för behandling i detta betänkande, utan först i nästa, men jag kanske får erinra om, att även den frågan har en viss betydelse. För min del finner jag det egendomligt, att vi skola bli tvungna i detta land att rätta oss efter, hur andra länder vilja, att vi skola åsätta namn på våra vinsorter. Det är ju ett par märken, som gått bra här i landet och slagit väl ut, men det är klart, att om man skall åsätta dem sådana namn, som här äro föreslagna, så kan detta leda till att dessa viner i allmänhetens ögon betraktas såsom sämre märken. Enligt det framlagda förslaget skola nämligen vinerna ha en ursprungsbeteckning, så att vin, tillverkat av vinbär, skall kallas vinbärsvin, och vin framställt av hallon eller rabarber hallonvin eller rabarbervin. Denna bestämmelse kan som sagt medföra, att dessa svenska viner icke anses lika förstklassiga som när de, såsom hittills fått äga rum, kallats borgvin e. d.

Med vad jag nu har anfört vill jag säga, att jag anser, att man enligt min mening kunnat gå fram på någon annan väg i stället för att enbart hålla sig till de punkter, som jag här särskilt har omnämnt, därför att de i mycket hög grad sammanhånga med de beslut, som fattats av riksdagen såväl i föl som innevarande år. Jag finner det emellertid lönlöst att komma med något yrkande, då jag är så gott som ensam reservant. Det är ju endast herr Bergman i första kammaren, som avlämnat en blank reservation. Jag ber därför, herr talman, att få tillkännagiva, att jag med det sagda endast avsett att få markera min ställning till den föreliggande frågan.

Herr Nylander: Herr talman! I ett ärende sådant som detta vill jag naturligtvis icke ingå på närmare detaljer, men något måste dock från utskottsmajoritetens sida sägas i anledning av det yttrande, som den föregående ärade talaren här haft.

Jag förstår liksom mina kamrater i utskottsmajoriteten, att reservanten kan finna det betänkligt att under tider som dessa gå till en tullsänkning i fråga om varor av lyxbetonad karaktär. Det måste inge betänksamhet, och detta har också framhållits i utskottsmajoritetens yttrande. Men även om vi alltså tillfullo dela denna uppfattning, så måste vi erinra oss, att i handelspolitiska avgöranden, icke minst i tider som dessa, kan man icke endast taga, man måste också giva.

Gentemot vad som från svensk sida nu lämnas i kompensation anför reservanten en del anmärkningar, bl. a. angående dessertosten. Han säger i sin reservation, att den sänkning, som här kommer i fråga, nämligen från nuvarande 50 till 20 kronor för 100 kilogram är »ägnad att ingiva betänkligheter, särskilt därför att en dylik sänkning synes komma att motverka syftet med den beslutade mjölkprisregleringen». Jag kan icke finna annat än att reservanten här gjort sig skyldig, minst sagt, till en stor överdrift. Jag kan nu inte erinra mig siffrorna från de debatter vi förra året hade angående mjölkprisregleringen, men jag har för mig, att 1 öres höjning per liter mjölk skulle representera ett värde av 25 å 30 miljoner kronor. Det kan vara intressant att mot bakgrunden härav undersöka hur stor importen av dessertost till Sverige var förlidet år, och man finner då, att den totala siffran utgjorde 340,236 kronor. Att under sådana förhållanden påstå, att denna sänkning kommer att motverka syftet med mjölkprisregleringen, det är ett påstående, som jag har svårt att kunna acceptera, och jag antar, att detta är fallet även med kammarens övriga ledamöter.

Vad sedan trädgårdsprodukterna beträffar, så vet den ärade talaren lika väl som jag av vad vi från sakkunnigt håll erfarit i utskottet, hur det förhåller

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

sig med den saken. Reservanten kommer därefter till anmärkningar på tull-satsen för blommor. Importen härav från Frankrike förlidet år uppgick emel- lertid endast till 56,000 kronor, om jag icke missminner mig, men denna import försiggår ju under den tid av året, då vi icke själva ha friska blommor här i landet, och följderna bli därför icke så svåra, som herr Heiding här velat göra gällande.

Jag vill hoppas, att varenda en, som i detta land äger skog, stor eller liten, varenda arbetare i våra skogar och överhuvud alla, som ha någon inkomst från skog eller skogsindustri, vilja reflektera litet över detta ärende och söka sätta sig in i detsamma. Jag är då övertygad om att de skola komma att göra en hel del reflexioner i anledning av den handelspolitiska tankegång, som den föregående ärade talaren här givit uttryck åt.

Jag vill för övrigt icke förlänga debatten, utan ber endast, herr talman, att få yrka bifall till utskottets förslag.

Herr Herou: Herr talman! För dem, som icke ha möjlighet att deltaga i utskottsbehandlingen av dylika ärenden, kan ju behandlingen vara väl så snabb för att man överhuvud taget skall kunna överväga de fördelar, eventuellt nack- delar, som följa med vad man i ett sådant här fall föreslagit. Den omständig- heten att vi icke ha deltagit i utskottsbehandlingen kan emellertid icke hindra oss från att anmäla vårt missnöje med vissa tendenser. Jag erinrar om huru- som vi samlades en söndag i januari i fjol och med mycken brådska antogo tilläggstullar på lyxvaror. Tanken att skaffa inkomster genom särskild till- läggstull på lyxvaror föreföll ju flertalet synnerligen sympatisk, och därför var ju också riksdagen sällsynt enig denna söndag i januari i fjol, enigare än någon gång tidigare i en tullfråga. Men nog är det en smula egendomligt att vi i år lika brådskande skola avskaffa vissa av dessa tilläggstullar och där- jämte sänka vissa ordinarie tullsatser. Det som var sanning och klokskap i fjol är alltså bara lögn och dårskap och dumhet i år, förefaller det.

Betraktar man nu de varuslag som det här är fråga om, måste man göra vissa märkliga jämförelser. Man har ju, såsom redan erinrats, höjt skatten på maltdrycker och sprit eller varor, som huvudsakligast användas av de lägre inkomsttagarna. Skattehöjningen har drabbat sådana varor, som de huvud- sakligast använda. Men om det blir en fortsättning på denna tendens, nämli- gen höjda priser på sprit och sänkta priser på vin, då blir det kanske ett om- vänt förhållande, så att vinerna bli så billiga, och spriten så dyr, att vinet blir fattigmansdryck och sprit överklassens speciella njutningsmedel. Samtidigt som man alltså företagit dessa höjningar av bland annat maltskatten, sänker man med ända till 3 kronor per liter tullen på vin, som väl ändå är en av de större inkomsttagarnas konsumtionsartikel. Och detta göres för utsikten att i stället få sälja trävaror, papper och cellulosa, maskiner, järn och stål o. s. v., fullt kuranta varor således. Eller gör man det kanske för att få betalt för det man överhuvud taget skickat ut? Sveriges import från Frankrike har ju sjunkit till 22 miljoner kronor, medan Sveriges export till samma land är så pass hög som 48 miljoner kronor. *För att få betalt för kvanta handelsartiklar måste Sverige som betalning ta emot en del skräp som puder, smink och näskitt, lukt- och toalettvatten och lyxvaror som dessertost, gåsleverpastej och viner.* Med andra ord: *för att lätta exportindustriens svårigheter måste man ge de större inkomsttagarna här i landet möjlighet att frossa på billigare vin och billigare dessertost.* Jag är icke alldeles ensam om dessa, jag skall icke säga förbittring men dock i viss mån missnöje väckande reflexioner. Jag ser, att den tidning, som med skäl kan kallas regeringsorgan, sammanfattat detta mycket bra, då den säger: »Överhuvud taget ter det sig ju föga inbjudande att i dessa

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

hårda tider underlätta importen av varor med så utpräglad lyxkaraktär som de här ifrågakarande. Men det är nu en gång sådana världsliga ting som champagne och gåslever m. m. som det sköna Frankrike producerar, och vi ha icke något annat val om vi önska bevara vår ställning på den franska marknaden och skydda våra exportindustrier för en katastrofalt ökad arbetslöshet.»

Alltså! *Arbetsstillfällena skulle möjliggöras genom att överklassen får billigare vin, dessertost, näskitt och puder. I nuvarande samhällsordning är detta, som synes, mycket nödvändigt, men, herr talman, det är mycket betecknande.*

Herr Lindman: Herr talman! Ja, nog kanske det går an, herr Heiding, att resa omkring i vårt land och säga det där till det svenska folket; och det kan ju hända, att det också går i en del människor vad herr Herou här säger. Men vad oss här i kammaren angår så tror jag, att vi äro litet för upplysta, för att det där resonemanget skall gå i oss.

Jag har begärt ordet för att ange min ställning till denna fråga. Den är icke så enkel som den herrar Heiding och Herou utvecklat. Innan jag går närmare in på den, undrar jag, om icke herr Heiding skulle vilja låta kammaren veta vilket yrkande, han skulle ha framställt, om han trott, att han skulle haft framgång med sitt yrkande. Herr Heiding säger: »Jag skall icke ställa något yrkande, därför att jag icke har utsikt att få det igenom.» Jag har litet svårt att förstå, vilket detta yrkande skulle kunna vara, utan att få veta yrkandet. Skulle herr Heidings yrkande vara, att nya förhandlingar skola upptagas för att man skall kunna hindra importen från Frankrike utav de varor, som han anmärkt på, så vill jag påpeka för honom, att detta är en sak, som icke tål uppskov, utan som måste avgöras mycket snart. Skulle herr Heidings yrkande gå ut på avslag på det hela, beklagar jag, att herr Heiding icke gör ett sådant yrkande; kanske herr Heiding fått majoritet för detsamma — det vet han icke. Det kan hända, att hans bevisföring varit så stark och gjort ett sådant intryck, att man på socialdemokratiskt och borgerligt håll gått över på avslag. Det hade då också blivit tillfälle för dem, som velat taga detta ansvar, att även bära ansvaret för vad ett sådant yrkande kunde medföra.

Emellertid ber jag, herr talman — jag kanske får tillfälle att senare återkomma till herr Heiding — få anföra hur jag ser på denna sak. Det är ju klart, att när förhandlingar äga rum mellan två länder, så vill ju det ena landet exportera till det andra de varor, som det behöver få exportera. Det ena landet — i detta fall Frankrike — vill naturligtvis få lättnader för sin export av de varor, som man där tillverkar och önskar exportera. I detta fall har det ju uppenbarligen varit så — det förstär man av hela ärendets uppläggning — att vad Sverige velat vinna, har varit att få bort denna surtaxe. Vi må anse den hur oberättigad som helst, men vi måste försöka få bort den — detta av skäl, som jag strax skall ange — på vissa varor och då alldeles särskilt på en stor artikel, som för vårt land betyder ofantligt mycket, nämligen trä. Frankrike skickar icke trä till Sverige och behöver sålunda icke ha någon nedläggning i vår tull på trävaror, utan Frankrike skickar just sådana varor som grönsaker, dessertost och de andra varor, herr Herou talade om.

Jag vill säga, herr talman, att när jag först fick del av detta betänkande så var mitt resonemang alldeles på pricken detsamma som herr Heidings, då han sade, att det ju är bra ledsamt, att vi skola behöva sitta här och sätta ner tullen på sådana varor som champagne. Ja, det är ju alldeles klart, att det är den första reflexion, som man gör, och jag är övertygad om, att herrarna på regeringsbanken gjort samma reflexion, liksom också de personer, som underhandlat. Men jag skulle vilja fråga på tal om tilläggstillarna — det var särskilt herr Herou som var inne på att det är så otrevligt att ta bort de tilläggs-

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

tullar som han satte i fjol — om det icke var bra, att vi satte dem i fjol, ty annars kanske vi i år fått gå ännu längre och lämna ännu mer. Hade Sverige i tid sett om sitt hus och satt sådana tullar, att vi vid förhandlingarna med andra länder haft något att ge, så hade vi stått oss mycket bättre. Men har herr Herou i något fall röstat för ett sådant förslag här i kammaren? Från högerhåll ha under årens lopp framförts förslag om, att Sverige skulle ha en autonom tulltaxa och en högre tulltaxa, som man skulle kunna använda i dylika fall, men aldrig någonsin har man fått gehör för något sådant. Här har det verkligen varit möjligt att genom de tilläggstullar som sattes i fjol kunna ge något. Hur obehagligt det än kan vara att göra detta, och hur ledsamt det än kan vara att ute i landsorten få höra, att t. ex. högerpartiets ordförande gick med på att sänka tullen icke bara på champagne — kanske, tillägger man, därför att han tycker så mycket om champagne, vilket är oriktigt — utan också på grönsaker till förfång för trädgårdsodlarna och på dessertost till förfång för lantbrukarna, så vill jag säga både till herr Heiding och till herr Herou, som ju representera två län, av vilka i varje fall herr Herous är ett mycket skogrikt län — jag är från samma län och känner bra till Gävleborgs län och vet, att det är mycket skogrikt, men även Kalmar län är skogrikt — att vad vi vinna i detta fall är, som herrarna torde ha klart för sig, att vi få en lättnad för våra trävaror genom att surtaxen faller bort. Hade den nu icke fallit bort, så hade vi beträffande skogens produkter, d. v. s. trävaror, cellulosa, pappersmassa och papp stått oss mycket slätt i jämförelse med Finland, som icke bara fått bort surtaxen utan som därjämte har en så pass mycket lägre produktionskostnad per standard virke eller per ton cellulosa än vad Sverige har, att det redan därigenom står väsentligt bättre rustat än vi göra. Värdet av Sveriges export till Frankrike av nyssnämnda skogsprodukter uppgick i kronor år 1930 till i runt tal 62 miljoner, år 1931 till i runt tal 44 miljoner och år 1932 till i runt tal 35½ miljoner. Var vilja herrar Heiding och Herou att vi skola göra av våra trävaror? Sverige har redan fått inskränka sin produktion genom frivilliga överenskommelser mellan sågverk och pappersmassfabriker, i varje fall ha sågverken nödgats inskränka sin export, därför att vår marknad tagits från oss. Om nu en marknad, som tar emot så pass mycket varor som denna franska, också går ifrån oss, förstår jag icke, hur man skall kunna stå till svars inför Sveriges lantmän, vilka samtidigt äro skogsägare, för en dylik åtgärd, ty Sveriges bönder såväl i Norrland som i mellersta Sverige och stora delar av landet i övrigt äro skogsägare och som sådana beroende av vad skogens produkter ge. Det är från synpunkten av deras förmån som denna åtgärd försvaras av mig. När herrarna komma ut och tala om, att vi varit med om att sätta ned tullarna på champagne och dessertost, så kanske jag kan bli i tillfälle att tala om, att detta skett för att vi velat exportera något mer av böndernas och även andra skogsägares skogar. Där är pudelns kärna.

Herr Olsson i Kullenbergstorp: Herr talman! Den siste ärade talaren, som ju höll på med att indela riksdagsmännen efter de provinser från vilka de voro, sådana som voro från skogsprovinser och andra, vill jag försäkra, att oaktat jag icke är från någon skogsprovins, så är jag lika intresserad av Sveriges produktiva näringar, vare sig de bedrivs i Skåne eller någon annan provins, och således även av trävaruproduktionen och vad därmed äger sammanhang.

Det betänkliga med det förslag som här framlagts är ju, att man endast har att säga ja eller nej till detsamma. Något annat gives naturligtvis icke. Det finns väl icke någon här i kammaren — det har väl icke heller den siste ärade talaren trott — som skulle vilja stå upp och på fullt allvar säga, att

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)
 det här skola vi ovillkorligen avslå. Något sådant har icke förekommit, och det torde helt säkert icke heller bli fallet.

Vad själva den idé beträffar, enligt vilken man under nuvarande handelspolitiska förhållanden får lov att ge något i utbyte vid förhandlingar nationerna emellan, så har jag för min del både i utrikesnämnden och även eljest anslutit mig till den, och jag tror också, att jag i remissdebatten var inne på den linjen. Det är ju emellertid klart, att, när riksdagen får se resultatet av detta utbyte sig förelagda, den icke kan undgå att finna, att det är en oerhört viktig sak, att förarbetena till dessa resultat skötas med synnerlig omvårdsamhet, så att man icke får alltför ojämnt verkande ogynnsamma resultat i de särskilda punkterna. Det är klart, att vid en underhandling den ena parten håller på sitt och den andra på sitt, men det lär väl ändå finnas en möjlighet att kunna jämka ut det ogynnsamma resultatet en liten smula, så att man flyttar de fördelar, som den andra staten skall ha, på några fler punkter, varigenom det hela icke verkar så oerhört hårt på de punkter, där man verkligen slår av.

Det är alldeles givet, att i detta fall resultatet blivit synnerligen hårt beträffande den först i reservationen berörda punkten, nämligen dessertosten, och den sist nämnda, de musserande vinerna. Det är naturligtvis en mycket betänklig sak, när man, som här skett beträffande de musserande vinerna, tar så mycket från den ena sidan och kastar allt på den andra. Hade det hela jämnats ut på fler punkter, så att det blivit mindre kännbart på envar av dem. Det hade säkert varit fördelaktigt, och förslaget hade blivit mycket aptitligare för dem som skola antaga detsamma.

Sedan visar också den mellersta punkten — blommorna — vilka svårigheter man egentligen har på grund av vår nuvarande tulltaxa, ty efter vad som redan uppgivits står ju Frankrike endast i fjärde rummet bland våra leverantörer, varför den huvudsakliga fördelen av denna tullminskning går till andra stater, som icke ha det minsta att göra med vår trävaruexport till Frankrike och den franska surtaxen på trävaror. Detta om något skulle kunna upplysa riksdagen om, att det är alldeles oundgängligen nödvändigt, om vi någorlunda skola kunna reda oss i fortsättningen och dessa uppgörelser icke skola taga onödigt hårt på oss — jag hoppas det verkligen — att regeringen ägnar någon mera uppmärksamhet än man hittillsdags gjort åt, att i vårt land infördes en dubbel tulltaxa. Detta är absolut nödvändigt, ty kommer nu nästa nation och vi skola göra upp med den, så blir det ju samma historia som nu, och så över hela fältet. Jag beklagar, att vi äro så illa rustade. Framför allt vill jag rikta en kraftig vädjan till regeringen och traktatberedningen att mycket noga överväga de punkter, där det gäller att vi skola falla tillbaka, så att resultatet av det hela icke verkar alltför utmanande på någon särskild punkt, som det nu faktiskt gör beträffande champagne.

Herr Lövgren: Herr talman! Jag får säga, att jag känner mig ganska förvånad över såväl herr Heidings som herr Olssons i Kullenbergstorp anföranden i dag, ty under utskottsbehandlingen av detta ärende har framgått ganska klart, att man genom den åtgärd, som nu föreslås, ej skadar några svenska producenters intressen av någon större betydelse. Dessertost, blommor och champagne äro lyxvaror, och tilläggstullarna på dessa varor gjordes ju som finanstullar, icke som skyddstullar. Vad dessertost beträffar, kan det ju icke vara något, som överhuvud taget övar inverkan på mjölkprisregleringen, ty om jag ej är fel underrättad, framställes den huvudsakliga mängden dessertost av färmjolk. Visserligen klippa vi fåren här i landet, men ännu ha vi ej börjat mjölka dem. Vad blommor beträffar, har jag under de-

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

batterna i utskottet ej fått den uppfattningen, att man genom vad som här föreslås skulle skada svenska intressen. Jag kan förstå, om herr Ljunggren och professor Bergman gråta en skvätt över sänkningen av tullen på champagne, men det är så här i världen, att man får bita i sura äpplen ibland. I valet mellan ja och nej äro tydligen både herr Heiding och herr Olsson i Kullenbergstorp på det klara med, att det är nödvändigt att göra detta, och jag tycker, att de då också borde ha erkänt det i en öppnare form än de gjort här i dag. Deras inlägg i debatten ha tydligen tillkommit av andra motiv.

Herr Lindman refererade värdesiffrorna för trävaruexporten respektive cellulosa-, trämasse- och pappersexporten på Frankrike, som voro: år 1930 62,429,000, år 1931 43,989,000 och år 1932 35,663,000 kronor. Uttryckt i procent innebär det, att av den totala exporten av trävaror uppgick exporten på Frankrike till 13 % år 1930, 14 % år 1931 och 12 % år 1932, av cellulosa till 9 % år 1930, 8 % år 1931 och 8 % år 1932, av trämasse till 22 % år 1930, 20 % år 1931 och 18 % år 1932. För papper och papp var procenttalet respektive 7, 6 och 6. Det är således en mycket betydande del av vår trävaruexport, som går till Frankrike, och vi ha, uppriktigt sagt, icke råd att vara av med den. Men hur trogna kunder fransmännen än äro, kunna vi vara överens om, att om ett annat med oss konkurrerande land får tilläggstullen i Frankrike på 15 % borttagen, medan den står kvar för vårt vidkommande, utgör det ett handikap, som omöjliggör för oss att hävda vår ställning därute. Mot bakgrunden av dessa fakta måste, herr talman, denna fråga ses. Jag känner mig förvånad över de inlägg, som gjorts från bondeförbundets sida och även över det inlägg, som gjorts från herr Herou, ty herr Herou har ej så dåligt förstånd, som man skulle kunna tro på grund av hans anförande.

Häruti instämde herr *Olsson* i Ramsta.

Herr *Hamrin*: Herr talman! Jag hade knappt väntat, att denna fråga efter de överläggningar, som ägt rum, skulle drivas upp på detta sätt till att bli en politisk fråga, ty med något annat namn kan man ej beteckna den förste talarens inlägg liksom ej heller den kommunistiske talarens. Det förhåller sig så, som herr Olsson i Kullenbergstorp anförde, att det icke finnes någon, som på allvar kan framställa annat yrkande än om godkännande av bevillningsutskottets förslag och alltså bifall till Kungl. Maj:ts proposition. Jag riktar ej denna kritik till herr Olsson, därför att han berörde frågan ur mera principiell innebörd, d. v. s. förutsättningarna för underhandlingar med främmande makter i handelspolitiska frågor, utan till den förste ärade talaren. Man kan naturligtvis hysa precis samma uppfattning i frågan som herr Heiding, och jag föreställer mig, att det knappt finnes någon ledamot av kammaren, som ej beklagar, att regeringen måst förelägga riksdagen ett förslag som detta. Men för min del måste jag bekänna och starkt understryka, att det är min bestämda uppfattning, att regeringen i detta avseende gjort allt vad som kunnat göras, och att regeringen ansett sig med hänsyn till de stora värden, som stå på spel, vara nödsakad att framlägga propositionen och anhålla om dess godkännande. Jag har alltså, herr talman, intet annat yrkande än om bifall till förslaget i fråga.

Jag skall tillägga blott några få ord med anledning av herr Herous yttrande, då han var inne på de s. k. lyxtullarna. Det finnes knappast någon i kammaren, som kan mera livligt än jag beklaga, att man måste taga tillbaka något av vad man gjorde förra året genom lyxtullar i statsfinansiellt hänseende. Men för att ej oriktiga uppgifter och upplysningar skola spridas på detta område, kan det vara lämpligt att det inflyter i protokollet från denna

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

diskussion ett par siffror, vilka klarlägga den minskning i inkomster, som staten får genom eftergifterna i tulltaxan. Förra årets lyxtullar beräknades inbringa 19 miljoner kronor, en siffra, som visade sig vara alldeles för hög, ty om jag ej missminner mig, stannade inkomstökningen vid omkring 15 $\frac{1}{2}$ miljoner. Det finnes ju anledning att tillskriva denna minskning eller felberäkning, om man så vill, de försämrade konjunkturerna, men jämför jag denna siffra, 15 $\frac{1}{2}$ miljoner, med de belopp, som de föreslagna tullsänkningarna skulle medföra, skulle enligt upplysningar, som jag erhållit, minskningen stanna vid 7 å 800,000 kronor, och hälften därav skulle komma på sänkningen av tullen på champagne. Det är givet, herr talman, att om vi rent statsfinansiellt måst räkna med en betydande minskning, så hade naturligtvis denna fråga fått ses även från statsfinansiell synpunkt. Nu kan jag ej finna, att det finnes anledning att göra det, då beloppet är så litet. Detta är, herr talman, vad jag velat klargöra.

Jag slutar med att uttala, att det är min uppfattning, att regeringen gjort vad som kunnat göras och att den svenska riksdagen är nödsakad att bifalla propositionen.

Chefen för handelsdepartementet herr statsrådet **Ekman**: Herr talman! När jag lyssnar på debatten i kammaren och speciellt på inläggen från en del talare, så förefaller det, som om dessa hade den uppfattningen, att det förslag, som regeringen förelagt riksdagen för antagande, skulle innehålla vad fransmännen från första stund önskat. Nu tror jag icke, att dessa talare mena vad de i ord uttrycka. Men för att taga bort varje tvivel i den saken vill jag lämna några upplysningar.

När underhandlingarna började om surtaxens borttagande, hade fransmännen krav på modifikationer i eller helt borttagande av tullar på en långt större del av den totala svenska importen. Det förslag, som nu föreligger till riksdagens behandling, berör 6 miljoner av vår totala import under de berörda tullrubrikerna. Det har under förhandlingarnas gång jämkats i olika avseenden undan för undan beträffande bägge ländernas ursprungliga ståndpunkter, såsom alltid brukar ske vid förhandlingar. Det har vidare sagts, att det förslag, som är framlagt, är tillkommet för att bereda kapitalisterna i landet möjlighet att få dessertost till billigt pris och skölja ned den med god men billig champagne. Jag önskar framhålla att regeringens motiv ingalunda äro av sådant slag. Det har i detta fall varit två parter, som underhandlat, och villkoren för en överenskommelse ha bland annat varit, att tullen på champagne skulle nedsättas på visst sätt och att tullen på dessertost skulle ändras. Vi ha haft att välja mellan att gå med på de föreslagna modifikationerna eller låta den 15 mars passera och surtaxen för den svenska exporten på Frankrike skulle stå kvar, medan Finland vore befriat från densamma. Det var inte svårt för regeringen att göra sitt val. Den preliminära överenskommelsen kunde icke förkastas. Förslaget berör en totalimport från Frankrike på 3 miljoner, och vi få bort 15 % surtaxe på en export, som även under fjolåret under rådande dåliga tider på trävarumarknaden uppgick till cirka 36 miljoner. Vill man se frågan sådan den är, tror jag, att man måste säga, att det är en visserligen ej lysande men i varje fall god affär. Och jag tror att den är fördelaktig för båda länderna. Tillfredsställande är det också att överenskommelsen i huvudsak kommer de befolkningsskikt i landet tillgodo, som hårdare än andra känna av kristidens besvärligheter.

Det har vidare sagts, att de tilläggstullar, som föreslås borttagna, skulle uppgå till en ofantligt hög siffra. Det är ingalunda fallet. Fjolårets tilläggstullar ha givit omkring 15 miljoner, och det förslag till nedsättning och

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

borttagande av tilläggstullar, som föreligger, uppgår till i runt tal 775,000 kronor, allt med utgångspunkt från fjolårets siffror.

Rörande den snabba behandlingen av detta ärende vill jag anföra ett par synpunkter. Förhandlingar pågingo till så sent som i torsdags afton i Paris. Den 15 mars publiceras den fransk-finska uppgörelsen oavsett om med oss vid den tidpunkten träffats uppgörelse eller ej. Under hand hade uppgörelsen med Finland blivit känd, och detta hade medfört att svenska exportörer icke kunde behålla ens gamla kunder. Det var därför nödvändigt att fortast möjligt få den preliminära uppgörelsen godkänd. Det är av dessa skäl som regeringen velat bereda riksdagen tillfälle att så fort som möjligt säga sin mening om föreliggande förslag och få frågan avgjord före den 15 mars. Jag medger, att kanske tiden med hänsyn till den arbetsordning, riksdagen i allmänhet använder, varit knapp, men jag kan inte se, att allvarliga svenska intressen lida skada av att frågan avgöres så, som regeringen tänkt sig.

Herr talman! Jag vill till slut uttala min tillfredsställelse med den allmänna uppskattning, som från skilda håll i riksdagens andra kammare givits den föreliggande propositionen.

Herr Månsson: Herr talman! Det kunde vara alldeles onödigt, att jag yttrar mig nu. Herr Lindmans anförande i ett tidigt skede av debatten var av sådan art, att det kunde vara tillräckligt med det. Jag begärde emellertid ordet, när jag till min förvåning hörde, fastän jag ej väntade någon debatt om saken, att här förekommo uttryck av demagogi, som för mig stå som yttringar av borgardömets förfall. Och det ser ut, som om detta borgardömets förfall skulle bjärtast exponerats av kapitalistiska borgarbönder. Men inte bara det. Jag märkte även, att detta borgardömets förfall trängt ner till arbetarna. Jag hade ej väntat av herr Herou, som i alla fall är en klok och förständig man, ett sådant anförande. Jag anser honom i viss mån ursäktad. Det är ju en skamfläck för den svenska riksdagen, att en sådan tarvlighet trängt in här, att hans parti icke är representerat i utskottet. Det är ej herr Herou och hans parti, som förlora på det, utan den svenska riksdagen och dess anseende. Men trots det, att jag anser honom i viss mån ursäktad därigenom, hade jag ändå ej väntat detta av honom. Det är en demagogi, som må vara förbehållen exponenterna för de element, som nu äro varandra lika i parlamenten i hela världen. Varenda människa vet, att vi, som varit med om detta, ej äro vänner av lyxinförsel. Speciellt har väl knappt någon i kammaren skarpare uttryckt sig mot lyxinförsel än jag, när jag gång på gång förordat importreglering, d. v. s. i realiteten så gott som importförbud. Men när nu min önskan ej uppfyllts, utan vi fortfarande måste använda tulltaxan som vapen, vilket jag anser vara föråldrat, är det väl ändå ingen som kan förvåna sig över, att vi taga betalningsmedel ur tulltaxan och använda denna som grundval för förhandlingarna. Det är ju ingalunda så, att vi skänka bort några rättigheter. Jag skall ej tala om det resonemanget, att det är fråga om att få billig champagne och billig dessertost i landet, utan det är så, att vi ge och vi taga igen, och det är icke så liten roll detta spelar. Frankrike är en rätt stor kund på vår trävarumarknad, och vi veta, att det finska avtalet underskrives i övermorgon. Och vilken förödande verkan det måste ha på våra möjligheter att sälja trä och pappersmassa och annat i Frankrike, att där blir en tilläggstull eller, som fransmännen säga, surtaxe på 15 % på våra varor, medan finnarna undgå sådan, det kan var och en räkna ut, som har begrepp om handeln i världen.

Det är därtill särskilt sorgligt, att sådan demagogi skall göra sig gällande i kammaren under den allvarliga tid vi stå inför. Och det är allvarliga åt-

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)
 gärder vi måste vidtaga. Det torde ej vara någon av er obekant, att det gamla samhällets allmänna sammanstörtning är hotande nära, att världshandeln sjunkit ihop på ett katastrofalt sätt. Det torde ej vara någon av er obekant, att om det än finnes andra orsaker till sammanstörtningen, spela dock de ökade tullarna en betydande roll i det komplex av orsaker, som medföra den. Herr Olsson i Kullenbergstorp kan ej säga sig vara oskyldig. Han är icke så obetydlig. Han kan icke fria sig från denna tullpolitik. Även han är med i den stora tullförhöjningshären i världen, som kommit det gamla samhället och dess handel att urspara. Han kan visserligen jämlra sig över följderna, men han kan inte hindra, att en värld, som måste leva, slår in på nya handelsformer, och detta är säkert icke sista gången det sker, utan land efter land kommer att säga: Vad ger ni? Det begära vi. Vad vill ni ge? Världshandeln åker in mer och mer i en form av byte vara mot vara, som vi icke haft sedan — vad skall jag säga — 700-talet, när svenskar och norrmän skickade skinn med sjöfarande till franska Bayern och fingo salt i stället. Sedan dess ha vi inte haft sådana handelsformer, som nu börja uppenbara sig i världen.

Skola alla ärenden, när det gäller nybyggande och ombyggande av samhället, behandlas i samma demagogiska ton, blir det inte någon annan råd än att först som sist taga upp en öppen kamp i landet med val på val och val på val, tills alla valmännen äro underkunniga om, vad som är sant och falskt, och sedan få de fälla utslaget.

Herr Wallén: Herr talman! Efter doktor Månssons långa uttalande skall jag bara be att få yttra ett par ord. Kärnpunkten i propositionen är att skaffa arbete åt svenska armar, och jag måste säga, att i det fallet synes det mig, som om regeringen lyckats gott med detta handelsavtal. Beklagligtvis måste jag dock konstatera, att regeringen icke rådfrågat blomsterodlarna, innan den tagit bort den nu utgående tilläggstullen på friska blommor och blomdelar.

Vad beträffar övriga trädgårdsalster, har man från trädgårdsfolkets håll ingen invändning att göra. Att tullen därå tages bort under viss säsong torde mindre skada de svenska intressena, d. v. s. att det kommer in mera blommor och grönsaker under en tid, då vi icke själva producera dem. Det kunde särskilt med hänsyn till herr statsrådet Ekmans upplysning, att det rabatterats undan för undan, kanske vara möjligt, att Frankrike i eget intresse med hänsyn till Italien m. fl. andra länder kunde vara villigt att begränsa importen av blommor till Sverige till första kvartalet varje år. Beklagligt nog är det också en följd av den otidsenliga tulltaxan — då vi hava en tulltaxa med enkeltariff i stället för en dubbeltaxa med minimal- och maximaltariffer — att i samma ögonblick som vi taga bort tullen för blommor för fransmännen, sker det också för andra länder och inverkar på förslagen till nya handelsöverenskommelser med andra länder.

Jag ber vidare få påpeka, att bara i Stockholmstrakten sysselsätts inom blomsterodlingen c:a 500 personer. Inom det land, som i främsta rummet får nytta av upphävandet av vissa tullar, nämligen Holland, har man sänkt avlöningen från en 32 floriner till en 18 floriner per vecka och arbetare. Jag nödgas, herr talman, efter samråd med åtskilliga trädgårdsodlare tyvärr konstatera, att om blomstertullen tages bort under hela året, tvingas enligt bestämda uppgifter från flera håll trädgårdsodlare, som ha blomsterodling, att sänka den redan nu relativt dåliga avlöningen till sina arbetare. Jag vågar därför hemställa, att det vore ett dubbelt intresse — *dels* med hänsyn till risken för att vi måste sänka den nuvarande avlöningen och *dels* med hänsyn till att Frankrike bör ha fördel av att vi icke importera blommor från andra länder

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

— att den justeringen gjordes, att även tullen på friska blommor och blomdelar bleve säsongtull.

Det har sagts en hel del saker från herr Lindmans sida. Det är kanske inte rätt av mig, som är så ung, jag menar till riksdagsären, att yttra mig om vad herr Lindman sade, men jag kan inte hjälpa, att jag tror, att det var flera än jag, som blevo obehagligt berörda, när herr Lindman sökte spela ut böndernas skogar mot den övriga befolkningen. Jag ber, herr Lindman, få säga: När det talas om bondejord och bondeskog, glöm inte bolagsskogarna! Och glöm inte, att Sveriges bönder, trädgårdsodlare och utövare av övriga binärningar för övrigt numera veta, att de måste hålla ihop.

Det torde kunna fastslås, att hade vi en lika väl organiserad exportförening och en duktig exportdirektör som industrien har, så behöfde nog icke Sveriges bönder varje gång giva vika för industriens intressen och ständigt utgöra bytesobjekt i handelsuppgörelserna med främmande makter. Doktor Fabian Månsson talade om nya tider. Då vill jag fråga, om det inte vore klokt att i tid se om vårt hus och om icke nya riktlinjer erfordras för vår handelspolitik. Jag menar, att det behöfs en utredning om utrikeshandelsmonopol med eller utan valutakontroll. Dithän komma vi under alla förhållanden, och då är det kanske lika bra att göra det i tid. Då hade vi möjlighet att exportera och importera det vi själva välja och vilja utan att nödgas rasera skyddet gentemot andra länder. *Ett gott byte är att byta dagsverke mot dagsverke*, inte bara virke mot champagne, utan nyttighet mot nyttighet.

Herr statsrådet upplyste, att man från början hade begärt sänkning för större varukvantiteter. Jag ber då få konstatera, att handelsomsättningen från Frankrike har år 1931 uppgått till nära 49 miljoner kronor. Det borde alltså funnits möjlighet att, om man undersökt saken, det icke som nu skett behöfvts tagas 1.5 miljoner kronor från trädgårdsodlarna, en summa som säkerligen genom minskat tullskydd kommer att ytterligare ökas.

Till slut vill jag, herr talman, å trädgårdsodlarnas vägnar uttala den förhoppningen, att man måtte i kommande frågor, där det gäller trädgårdsodlingen, dess utökande och dess skyddande, taga hänsyn till vad trädgårdsodlarna nu måste offra av sin redan knappa bärning. Jag ber, herr talman, att efter dessa randanmärkningar få yrka bifall till utskottets hemställan.

Hans excellens herr statsministern **Hansson**: Herr talman! När jag avlyssnat denna debatt har jag icke kunnat underlåta att göra den reflexionen, att det förefaller, som om kammaren skulle kunna ha valt ett lämpligare tillfälle än detta för meningsutbyten om en del allmänna ting, som sakna direkt anslutning till denna uppgörelse. Det är alldeles självklart, att när regeringen gått till underhandlingar med den franska regeringen i denna sak, har den öfvervägt alla möjligheter, som funnos för att uppnå det bästa möjliga resultatet. Jag förmodar, att vilken regering, som än suttit och behandlat denna angelägenhet, skulle ha förfarit på samma sätt som den nuvarande regeringen, och jag tror, att resultatet av dess arbete skulle ha blivit ungefär det samma. Här göras nu hemställanden om att man skall söka åstadkomma vissa modifikationer i föreliggande förslag. Jag vill då säga, att det är nödvändigt, att det göres alldeles klart för alla, att detta förslag skall tagas eller förkastas. Det finnes icke någon möjlighet i detta ögonblick att behandla saken så, som om här efter vissa anvisningar man på nytt skulle kunna upptaga underhandlingar, som kanske skulle fortgå längre eller kortare tid. Regeringens förslag är resultatet av allvarliga öfverväganden och det resultat, som i denna stund kan uppnås. Några funderingar på att uppnå ändringar eller modifikationer i den ena eller andra riktningen hava icke någon verklig grund.

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

Jag vill icke säga, att det saknas anledning till vissa invändningar som ha kommit. Det kan väl överhuvud taget icke göras upp något avtal mellan två parter, där icke någon kan säga, att det hade varit trevligare ur vissa synpunkter, om det i stället gjorts på det eller det sättet. Jag har emellertid den uppfattningen, att svenska riksdagen icke har någon anledning att taga detta förslag under suckan och klagan. Som förhållandena äro, är regeringen glad att den kunnat förelägga riksdagen detta förslag, som bevarar åt landet betydande värden och som vi därför kunna taga utan att hemfalla till allehanda spekulationer, som icke ha med saken att göra.

Chefen för handelsdepartementet, herr statsrådet **Ekman**: Herr talman! Med anledning av konsul Walléns anförande vill jag meddela kammaren, att det har rådgjorts med ordföranden i trädgårdsodlarnas förening rörande tullsatserna och de i propositionen intagna tidsintervallerna. Det har alltså icke skett något bakom trädgårdsodlarnas rygg.

Herr **Heiding**: Herr talman! Herr Nylander påstod, att jag gjorde mig skyldig till överdrifter, då jag framhöll tullsänkningen å dessertost. Jag framhöll, att det gäller icke så stora partier men att så sent som förra året vidtogos tullförhöjningar och att det finnes människor, som berett sig därpå och vidtagit åtgärder i anledning därav, och då anser jag det icke vara rätt att så omedelbart sänka tullen på denna vara.

Herr Lindman yttrade, att om vi tidigare hade åsatt högre tullar, så hade vi haft något att byta med. Det har jag för min del icke varit emot. Men då synes det mig något egendomligt, att man, när det gäller en fordran från fransmännens sida att taga bort tilläggstullen på blommor, utan vidare går med på att sänka tullen så, att många andra länder få större fördel därav, innan man skall göra upp handelsavtal med dessa.

Här talas om att vi skola få exportera så och så mycket. Herr Lindman framhöll siffror, som visade hur stor exporten varit de senaste åren. Ja, men vi ha inga garantier för att få exportera mera än under de senaste åren, kanske exporten i stället minskas. Herr statsrådet framhöll även, att affärerna ha mer och mer dragits åt det finska hållet. Ja, det har hittills icke varit någon olikhet beträffande tillägget för Sverige och Finland i detta fall, utan det mesta man haft att befara har varit, att den skedda uppgörelsen med Finland trätt i kraft efter den 15 mars. Efter den tiden kunna vi befara en minskad försäljning till Frankrike om surtaxen skulle kvarstå.

Herr Lindman frågade, vilket yrkande jag skulle framställa. Jag har icke framställt något yrkande i utskottet, och därför vill jag inte heller göra det här. Det har framhållits både från regeringen och andra håll, att det lönar sig inte att komma med något yrkande, utan man måste taga detta förslag så som det föreligger. Och jag vill inte komma med något yrkande för att få göra, som skedde senast för några dagar sedan, då en talare i en mycket viktig fråga blev tvungen att taga tillbaka yrkandet.

Sedan vill jag säga ett par ord till herr Hamrin då han framhöll, att det kommit politik i frågan. Jag är icke motståndare, men sättet för uppgörelsen kan jag inte gilla. Det är egendomligt, att när handelsavtal skola göras upp, är det alltid så stor brådska. Allt skall godkännas, och man har knappast rätt att säga något. Om man yttrar sig i kammaren och gör anmärkningar, så är det politik.

Jag är fullt på det klara med att vi ha en del att vinna, och jag har, som jag sade i början av mitt anförande, icke något emot att vi få en del fördelar, men jag har ansett, att andra bytesobjekt kunde ha kommit i fråga.

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

Herr Flyg: Herr talman! Jag ber först att få bestämt reagera mot hans excellens herr statsministern och den pekpinne beträffande kammarens rätt att debattera frågan, som han höjde. Jag ber för mitt vidkommande att själv få avgöra såväl formen som tillfället att säga något om de olika frågor, som förekomma, även om chefen för regeringen skulle anse, att tillfället vore mindre lämpligt, som han yttryckte sig, och jag uttalar den förhoppningen, att andra kammaren är med om att hävda denna rättighet.

När jag begärde ordet, var det emellertid för att säga något om den — om jag får använda uttrycket — drastiska situation, som är för handen. Jag har tidigare vid ett annat tillfälle berört, hur hans excellens herr statsministern i remissdebatten betonade, att för första gången i demokratiens historia ha väljarna röstat emot den förutvarande regimen. Orsaken till att de röstat emot den förutvarande regimen skulle vara, att väljarna ville en ny politisk kurs. Jag fann i går en tidskrift, där det framhölls att en framstående ledamot av det socialdemokratiska partiet, herr Örne, förklarar att orsaken till att socialdemokraterna gjort sådana framsteg vid valet var deras frihandelsvänliga propaganda och deras frihandelsvänliga politik. Jag vet inte, om det förefaller, att jag talar om allmänna ting eller respektlöst, om jag pekar på att den första och förmodligen enda frihandelsframstötten från den nuvarande regeringens sida gäller lyxvaror. Föregående riksdag gick med sällspört enighet in för att skärpa tullarna på lyxvaror. Den frihandelsvänliga majoriteten i landet får nu besked, att vi slopa tullarna, avskaffa dem eller sänka dem, på varor, som vi inte ha det ringaste intresse av, ty de äro rena lyxkonsumtionsvaror och lyxkonsumtionsvaror för en ringa del av svenska folket. Jag förmodar, att regeringspartiet inte skickar ut något manifest till väljarna för att visa, hur det uppfyllt vallöftena i detta stycket.

Så ha vi i kammaren ett protektionistiskt parti, högerpartiet, och dess ledande man är herr Lindman, som här hållit ett tal i anslutning till föreliggande utskottsutlåtande. Det partiets enda recept, när det gäller arbetslösheten och när det gäller att hjälpa jordbruket, har alltid varit och är tullar och tullar och återigen tullar. Man ser faktiskt hela räddningen, den ekonomiska räddningen i en skärpt och målmedveten tullpolitik. Jag hörde en jungfrutalare förra året i första kammaren — han representerade inte högern utan dess nära släkting bondeförbundet — som slutade sitt tal med att säga, att vad vi ha att göra här i landet det är att genom tullgränser och tullmurar och taggträdsstängsel se till att vi hålla på vår nationella självständighet. Nu bevittna vi hurusom herr Lindman blivit frihandlare i den fråga det nu gäller, och motivet för honom är, att vi skola få sälja trä till billiga villkor. Jag förstår herr Lindmans resonemang. Jag är icke alls oförstående för det, men nog måste man ändå erkänna, att det är en ganska drastisk, om jag får använda det ordet på nytt, situation, som vi här ha framför oss. Mina herrar! det är så många av er, som hålla så styvt på den nationella självständigheten. Vad är det, som är kärnan i er propaganda landet runt, om icke den nationella självständigheten, svenskheten, oberoendet, friheten? Vid nästa punkt på föredragningslistan få vi lära oss, att vi icke ens få stava det »urgamla kära svenska språket» som vi vilja. I varje fall får man icke klistra vilken etikett man vill på en flaska här i landet. Det är icke riksdagen, som avgör det, utan riksdagen får bara vara med att bestämma, att det icke får ske, på order från högre makt. En bättre illustration hur litet av realitet, som i denna kapitalismens värld ligger bakom allt detta stolta tal om självständighet och oberoende, kunna vi icke få.

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

Svenskt vin, producerat här i landet av svensk frukt, får icke kallas för vin. Det skall kallas för fruktsaft eller äppelsaft eller äppelvin eller något annat, på önskan av en part, som icke är representerad i denna kammare. Men hur går det — jag vill icke säga, att det intresserar mig så mycket — med det vin, som kommer från andra länder, exempelvis från Tyskland, som också är tillverkat av äppelkärnhus och äppelskal, precis som det svenska vinet? Får det kallas för vin, eller har riksdagen att vänta att även därvidlag få besked om att det måste upptagas förhandlingar med dessa makter, så att de icke komma hit med en vara, som det står vin på, utan i stället använda uttrycket tysk fruktsaft eller något annat, som passar den part, vars intressen det här gäller?

Jag bor i en kommun, där det ligger en fabrik, som under sista tiden börjat tillverka svenskt vin, s. k. Borgvin. Man har lagt ned en hel del arbete för att få i gång denna produktion, varan har varit begärlig i de kretsar, där man har behov av en dylik dryck, och det har visat sig vara ett gott uppslag, som man tagit itu med, och vidare vet jag, att en hel del av de arbetslösa i min hemkommun ha varit i varje fall tillfälligtvis anställda vid denna produktion. Om detta nu är fallet, så frågar jag, om det icke är troligt, att man också är inställd på att utvidga produktionen och att de företagare, som finnas på detta område, ha fått klart för sig, att man kan av svensk frukt tillverka en lika god vara som den vi tidigare köpt utifrån. Jag ställer frågan till dem, som äro så intresserade av den nationella självständigheten och den svenska produktionen. Är det icke också på det sättet, att man till och med har talat om en Mälardalens vinodlareförening, som skulle sätta i gång och producera svenskt vin? Jag tror, att det är på det sättet. Här skola vi alltså tala om för dem, att det vin, som de framställa och som är precis lika mycket vin och förmodligen gjort efter precis samma recept som det vin, som framställes i andra länder, får hädanefter icke, bara därför att det tillverkas här i landet, kallas för vin, emedan en annan part sagt ifrån, att det måste heta något annat. Den nationella självständigheten har fått en utomordentlig betydelse, skulle jag tro, genom vad som här försiggår och genom vad som nu skall beslutas.

Jag ber till sist, herr talman, att få säga, att den nuvarande situationen, där kammarens ledamöter säkerligen icke, som herr Fabian Månsson sade, äro belättna och tycka, att det är bra, utan innerst ha en uppfattning, som kanske nära nog går precis på mina linjer, och i varje fall äro missnöjda med det hela och se det drastiska i det, den situationen säger jag illustrerar hopplösheten i det system, som består i detta land och i världen i övrigt. Vad vi måste komma fram till är icke varuutbyte, där vi byta trä mot vin, trä mot champagne, trä mot puder, trä mot luktvatten, utan en hushållning, där varje land får göra sin av sina förutsättningar betingade insats i en enhetlig produktionsplan, där tullarna rivas ned, herr Lindman, och där man får en utjämning och en samverkan mellan folken, där alltså man äntligen förverkligar det, som är grundtanken i vad vi kalla för socialism. Jag vet icke, om det är åt detta, som herrarna på regeringsbänken skratta, men man skulle nästan kunna dra den slutsatsen, att de kommit så långt, att de anse, att det är något, som man kan ha roligt åt. Det må gärna vara deras sak. Jag skall icke alls bestrida dem den rätten och det nöjet, men jag vill säga, att vad denna fråga lärt mig och borde lära varje människa i övrigt, som vill tänka litet över vad vår tid ställer oss inför, vad som är bakgrunden till alla våra problem, det är, att vi snarast möjligt böra komma fram till det, som det här gäller, nämligen att likvidera ett system, som leder oss fram till dylika situationer, för att i stället äntligen skapa arbetets, förnuftets och socialismens produktions- och världshushållning.

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

Herr Herou: Herr talman! Jag är skyldig kammarens ledamöter att lämna några uppgifter, som väl för herr Lindman komma att vara mycket uppseendeväckande. Jag är mycket förvånad över att så gamla politici som herrar Lindman och Månsson så kapitalt låtit lura sig av det anförande, som jag höll för en stund sedan, och herrarna få själva i fortsättningen övertyga sig om detsamma. När det här skymtat en pekpinne både från regeringsbanken och från magistern — kanske jag skall säga herr doktorn, som ibland finner lämpligt överfalla vissa ledamöter och dundra fram dålig betygssättning över dem — vill jag fråga: Är denna fråga så ömtålig, att man icke får resonera om den? Det hade jag icke trott.

När man talar om demagogi, vill jag till dem, som säga så, fråga: Är det något monopol för herrarna? Vi ha varit med tillräckligt länge för att ha kunnat lära oss, att där det passar bör man slå herrarna med edra egna vapen. Det är ganska egendomligt, att herr Lindman, som tidigare aldrig besvärat sig i så stor utsträckning som i dag med att polemisera mot under-teknad, vid detta tillfälle fått anledning göra det, när enligt hans förmenande mitt anförande var så enkelt, att det enbart kunde gå i folk i den enklare landsorten. Jag tror, att det är en av herr Lindmans bästa sidor, att han alltid kan tala så enkelt så, att det går i folk, så att folk förstår det.

Herr Lindman säger här, att om vi icke hade lagt på denna tilläggstull förra året, hade vi haft ett sämre förhandlingsläge i år, vi hade haft sämre möjligheter att kunna underhandla. Jag skulle då nästan vilja råda regeringen och herr Lindman att åtminstone spara gåsleverpastejen till en annan gång, så att man hade något att komma med då också.

Herr Lindman frågade: Har herr Herou någon gång röstat för några tullar? Ja, herr Lindman, vi *röstade med uppriktig och ogrumlad glädje för tilläggstullarna i fjol, tullar, som skulle taga pengarna från de mera bärkraftiga inkomsttagarna*. Det må förlåtas, om vi nu äro litet ledsna över att ni skola slippa från 700,000 kronor, och om vi gärna unnat eder i fortsättningen hela bördan av de tilläggstullar, som vi i fjol voro så eniga om. Vi nödgas böja oss för det förelagda regeringsförslaget. Jag tror icke, att regeringen har haft den elaka avsikten att här förhandla så resultatet bleve, såsom jag sade, att vi för kuranta varor byta till oss sådant, som i stort sett har intresse för överklassen. Vi förstå att regeringen nödgats gå in för detta förslag, därför att det kan lätta svårigheterna för exportindustrien. Då vi biträda det göra vi det med knutna nävar och sammanbitna tänder. Det kunna herrarna vara övertygade om. Det är beklagligt — det säger jag fortfarande, och jag tar icke tillbaka en enda stavelse i mitt förra anförande utan hänvisar med största lugn till det stenografiska referatet — det är beklagligt, säger jag, att vi skola byta bort kuranta varor, kasta bort dem, såsom det här är fråga om att göra, i utbyte mot skräp. Och det är beklagligt, att samhällsordningen är sådan, att medan den fattigare befolkningen icke har mat eller kläder för dagen, icke kan göra sin köpkraft gällande och icke kan tillgodose sina egna behov, skall man vidtaga lättnader så att de grupper, vilka på grund av sina stora inkomster kunna köpa de varor, som det här är fråga om, få sådana varor billigare.

Varför blir man nu så orolig över kritik. Ingen är nöjd, en ledamot har talat om att bita i sura äpplet, en annan har beklagat att detta förslag måst framläggas. Begär ni då att vi skola vara storbelåtna?

När herr Hamrin gjorde en jämförelse mellan de stora belopp, som det gällde vid fjolårets krisskatter, mot den lilla summa, som det nu är fråga om, 700,000 kronor såsom statsrådet sade, vill jag säga, att det är en jämförelse på en annan punkt, som jag skulle vilja göra. Det kan hända, att

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

man kommer att ge mig bannor för att jag vågar komma upp med en sådan jämförelse, men det hindrar mig icke. I fjolårets krisprogram ingick också en höjning av kaffetullen. Den lämnade åtskilligt, den krisskatten. Nu, när man frångår en del av programmet från i fjol, så är det, mina herrar, icke fråga om att sänka tullen på kaffe utan på de lyxvaror, som jag här talat om.

När herr Månsson i Furuvik sade, att det gamla sjunker ihop och att detta skulle vara räddningen, och när herr Lindman talade alldeles ypperligt för herr Månsson i tullfrågan, vill jag säga: Tänk att man skulle kunna rädda sig genom att nedsätta krisskatten med det lilla beloppet av 700,000 kronor!

Jag instämmer med min partivän herr Flyg däri, att det behövdes en annan ordning, och att vad som närmast behövdes, vore en regering, som hade ett starkt förtroende ute i landet och makt, en regering, som vore utrustad i första hand med monopol i fråga om utrikeshandeln och som på grund av dessa omständigheter kunde byta varor mot varor och nyttigheter mot nyttigheter på ett annat sätt än som nu sker. För den sakens skull behövs det någonting annat. Det är en annan inkomstfördelning, en riktigare och rättvisare inkomstfördelning. Det är att genomföra vad min partivän Flyg talade om, de första grunderna för en socialistisk planhushållning.

Herr Lövgren: Herr talman! Jag begärde ordet, när jag hörde herr Walléns anförande. Han sade, att trädgårdsodlarna icke blivit tillfrågade. På den punkten har statsrådet och chefen för handelsdepartementet svarat. Han sade vidare, att man i Holland hade sänkt lönerna för trädgårdsarbetarna från 32 gulden till 18 gulden per vecka. Nu litar jag icke alltför mycket på den uppgiften, men även om jag godtager den, finner jag, att med den nuvarande kursen på gulden, 2.22 kr., blir veckolönen 39 kr. 96 öre. Enligt det kollektivavtal, som gäller för trädgårdsarbetarna här i landet, varierar timlönen mellan 78 och 54 öre. Om jag då tager såsom genomsnitt siffran 70, ligger den säkerligen högre än den verkliga, och jag får då med en 55 timmars arbetsvecka en veckolön på 38 kr. 50 öre. Således skulle det vara ungefär lika höga löner här i landet som i Holland. Mera behöver jag icke säga gentemot herr Wallén.

Herr Hamrin klagade över att regeringens frihandelsvänlighet tagit sig det uttryck, som den gjort här i dag. Jag beklagar också, att man är tvungen att sänka tullen på dessa lyxvaror. Till herr Flyg skulle jag vilja säga, att när han far ut på landsbygden för att vara demagog, han icke skall glömma bort att på denna punkt tala om att såsom kompensation för detta sänker man i Frankrike tullen på vår export dit praktiskt taget i dess helhet med 15 %, att vidare vi år 1931 exporterade varor till Frankrike för 69 miljoner, och att tullen, om jag icke är felaktigt underrättad, går ut på cif-priset, således fraktkostnaderna till fransk hamn plus tullen inräknade. Det rör sig följaktligen om mycket betydande belopp och värden, som för vårt land i den nuvarande situationen faktiskt spela en sådan roll, att jag finner diskussionen här i eftermiddag komprometterande för denna kammars anseende.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Herr Lindman: Jag skall, herr talman, icke förlänga denna debatt utan vill endast göra en liten replik. Jag ber då först att få säga ett ord till herr Heiding, som uppenbarligen icke förstod mig, när jag talade om att han och hans partikamrater och många andra icke visat sig vara intresserade av att det skapas en tulltaxa så beskaffad, att vi vid förhandlingarna med ett främmande land kunde utnyttja denna tulltaxa till fördel för oss. När man för övrigt talar som herr Herou om att fattigt folk icke har pengar att fylla

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

sina behov, så veta vi ju, att det är ett mycket beklagligt förhållande, men här föreligger ett sätt, varigenom man vill försöka bereda arbete. Hela detta förslag går ut på bland annat det som uttalades av herr Månsson, då han sade, att kärnpunkten här är att ge arbete. Sedan kan man ju tala om att det är fråga om att härigenom skaffa Sverige någon avsättning för skogarna. Det är alldeles klart, att en avsättning av våra skogsprodukter bereder arbete, och naturligtvis blir det en fördel även för industriarbetarna. För den stora sågverksindustri, som ligger i det län, som herr Herou företräder, vet väl herr Herou vad det betyder, ifall man skulle nödgas nedsätta produktionen ytterligare. Det är detta, som alltsammans rör sig om.

Det tal, som här fördes av herr Herou, är efter min uppfattning ganska oförnuftigt. Ungefär detsamma kan jag säga om herr Flyg, som verkligen för i väg ganska oförsiktigt, då han talade om att högerpartiet alltid talat om att det vill ha tullar och tullar, men nu är villigt att gå med på att nedsätta dessa tullar. Avser då icke varje förhandling med ett främmande land ett utbyte av förmåner? Kan man överhuvud taget träffa ett verkligt avtal med ett annat land eller sluta en handelsöverenskommelse utan att den ene får lov att ge med sig på vissa punkter och den andre på andra punkter? Sedan återstår endast att bedöma, huruvida de fördelar, som man vinner, äro tillräckligt stora för att de skola svara emot de medgivanden, som man får göra, d. v. s. att slutresultatet är något, som är värt att ta i betraktande.

Jag vet icke, men jag tyckte, att herr Flyg, då han talade om att det svenska vinet måste åsättas den beteckningen, att det var gjort av frukter eller bär, och att det icke fick kallas för vin, menade, att från andra länder, exempelvis från Tyskland, kan man införa sådana viner. Jag vill då fästa herr Flygs uppmärksamhet på den förordning, som här är föreslagen, nämligen att vid utbudande eller försäljning av dryck, som enligt denna förordning är att anse som vin men icke är framställd av saft av färska druvor, skall användas den och den beteckningen. Det gäller naturligtvis också för tyska viner av samma slag. Vi ha ju Vin- och spritcentralen, genom vilken dessa viner skola gå, och den köper naturligtvis icke sådana viner från andra länder, som konkurrera med de inom vårt land framställda vinerna. Det är naturligtvis ingen människa, som vill komma åt dessa svenska viner, utan man önskar tvärtom, att de skola ha så stor framgång som möjligt, och att den uppspirande tillverkning, som uppkommit på detta område, skall främjas så mycket som möjligt. I detta fall ha vi alla, som sitta i denna kammare, samma mening, antar jag. Den olägenhet, som det kan medföra, att man är tvungen att tala om varav detta vin är framställt, får sedan vägas emot de fördelar, som enligt min uppfattning äro förbundna med det träffade avtalet.

Så till sist, herr talman, vill jag med anledning av vad herr Heiding sist anförde om att även andra länder få fördel av det träffade avtalet, blott säga, att det är alldeles klart. Mest gynnad nationsställning innebär just detta, att vi icke kunna på detta sätt ändra vår tulltaxa utan att även andra länder, som exportera hit samma varor, också ha fördel av det. Men vad herr Heiding och vi alla böra ägna uppmärksamhet åt, är just bortfallandet av denna surtaxe, detta femtonprocentiga tillägg å våra exportvaror. Det går icke att göra som herr Heiding sade, att vi kunde ha väntat för att se, hur det skulle utfalla och om Finland skulle haft så stora fördelar för sin export på grund av att surtaxen för deras varor fallit bort, under det att den för vår del stått kvar. Det väsentliga momentet är just, att vi icke kunna lämna en konkurrent till oss ett sådant försteg, och därför måste vi ta detta avtal, så att denna surtaxe tages bort för oss samtidigt som det tages bort för vår konkurrent.

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

Jag skall icke säga något om de skäl, som herr Heiding angav för att han icke gjort något yrkande. Jag är ju i det stora hela överens med honom. Jag är också överens med herr Herou om att det icke är bra, det är icke angenämt, och jag tycker icke alls att det är roligt att sänka tullen på blommor lika litet som på champagne eller på den ost, som det här är fråga om, men det har ju varit den nödvändiga förutsättningen för att få detta avtal till stånd. Om man icke vill vara med härom, har man bara att säga det och klandra regeringen för att den icke underhandlat på ett förnuftigt sätt, därför att den kunnat göra det bättre, men den uppfattningen har icke jag. Jag tror, att regeringen gjort så mycket den kunnat liksom även dess underhandlare, då det gäller ett land, som just exporterar sådana saker som dessa och som därför vill ha fram sitt.

Slutligen vill jag säga, för att ett ögonblick återkomma till herr Heiding, att det glädde mig, herr talman, att han i slutet av sitt anförande dock erkände, att det blir till fördel att få detta avtal trots de olägenheter, som det drar med sig. Det är också vad jag sagt, och följaktligen komma vi till ungefär samma resultat.

Herr **Andersson** i Grimbo: Herr talman! Herr Lindman slutade med att säga, att detta avtal medförde icke blott nackdelar utan även fördelar. Det är riktigt. Jag förstår de besvärligheter, som möta en sådan traktatunderhandling som denna, och jag vill icke heller göra gällande, att regeringen skulle ha uraktlåtit att göra vad som göras kan för att tillvarataga vårt bästa. Vad jag emellertid särskilt fäst mig vid och tycker är beklagligt, det är, att man nu delvis skall taga bort de tullar, som vi förra året beslutade. Det är att beklaga, att vi skola besluta den ena gången så och en annan gång så. Detta gäller i synnerhet tullen å blommor. Det är egentligen rosor och nejlikor, som komma att träffas av denna tullsänkning. Jag har kännedom om att åtskilliga personer ha vidtagit anordningar för att utvidga sin blomsterodling, varigenom de ju också skulle bereda folk arbete. Nätt och jämnt som de kommit i gång med detta, så besluta vi att ta bort tullen, och då stå de där de förut voro. Det är beklagligt, att i dessa nödtider, då alla veta hur besvärligt det är, och då man gett löfte åt folk att de skola ha mycket att vänta av riksdagen, vilket alldeles särskilt gäller vårt näringsliv, så visar det sig, att hos riksdagen finns det ingen stadga.

Det är ju icke nog med importen av blommor från Frankrike, utan det sker även import hit från Italien, Holland, Tyskland och Danmark, eftersom mest gynnad nationsklausulen naturligtvis skall gälla som förut. Därför kommer det att bli en väsentligt ökad import. De personer, som i detta fall ha ägnat sig åt blomsterodling här i landet, tycker jag icke ha blivit rätt behandlade. Det är verkligen tråkigt, att riksdagen skall nödgas bli ställd inför en sådan situation, att det icke finns annat att göra än att gå med på detta.

På samma sätt förhåller det sig med salladsodlingen. Vi kunde nog själva åstadkomma även vad som behövs därav.

Jag skall icke förlänga debatten längre. Vad jag emellertid särskilt fäste mig vid var herr Nylanders vädjan till oss att vi skulle reflektera, då vi skulle förstå saken. Ja, men om nu de personer, som satt i gång med denna ökade blomsterodling och uppfört nybyggnader o. dyl., skola få inskränka sig, och om de arbetare, som där fått sysselsättning, skola bli arbetslösa, och om dessa skola reflektera, vad blir då deras uppfattning? Ja, det ligger ju nära till hands, att de tänka, att riksdagen beslutar hur som helst. Det är just detta, som är att beklaga, att det skall bli sådana rubbningar, att vi ena gången

Ang. ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

besluta ett och den andra gången ett annat. Det borde väl vara så, att näringslivet och näringsidkarna skulle kunna lita på riksdagen.

Jag har intet yrkande att göra.

Herr Wallén: Herr talman! Med anledning av herr Lövgrens vänliga påpekande till mig, att jag skulle ha kommit med en felaktig uppgift, ber jag att få konstatera, att den person, som åsyftades, och vilken jag träffat och vilken även är närvarande på läktaren, hade blivit tillfrågad om gurkor, tomater, haricots verts och sallad men däremot *icke om blommor*, varom jag talade. Mannen i fråga är däremot blomsterodlare och tillika ledamot — icke ordförande — av en trädgårdsodlareförenings styrelse. Min anmärkning var alltså fullkomligt befogad, och jag hoppas, att herr Lövgren nästa gång icke understödjer en anmärkning utan att först taga reda på hur förhållandet är. Jag måste alltså vidhålla, att blomsterodlarna — jag inräknar i dessa icke avlönade tjänstemän i lantbruksstyrelsen o. s. v. — icke ha blivit tillfrågade. Man var visserligen på väg att göra det men man gjorde det icke. Jag hoppas alltså för framtiden, att trädgårdsodlarna och deras organisationer även bli tillfrågade, när det gäller deras levebröd och deras handelsmöjligheter.

Herr Lövgren sade också, att han trodde, att de svenska arbetarna hade lika stor avlöning som de holländska, sedan de senare fått sina löner sänkta från den siffra, som jag uppgav, och vilken jag även kontrollerat, att den varit riktig. Jag ber emellertid att få konstatera att av herr Lövgrens hela anförande framgår att herr Lövgren mellan valen alltid anser, att landsbygdens befolkning bör vara nöjd. Det är allt, herr talman, vad jag har att säga.

Herr Flyg: Herr talman! Jag känner min »fosterländska plikt» att fatta mig synnerligen kort i detta historiskt betydelsefulla ögonblick. Jag vill blott säga till herr Lindman, att när han försökte inför kammaren förklara eller karakterisera högerns tullpolitik såsom bestämd av viljan att byta vara mot vara, är detta icke en riktig framställning. Den framställning, som jag i mitt tidigare anförande lämnade beträffande högerns synpunkter på tullpolitiken, är däremot i sin helhet riktig. Eftersom herr Lindman pekade på att man här skall byta vara mot vara, ber jag att få fästa uppmärksamheten på att det här icke alls är fråga om detta. Här gäller det en väsentlig sänkning av tullen på en vara, som vi äro medvetna om är en lyxvara. Dessutom innebär denna sänkning ett försvarande för en nystartad och i vardande varande produktion. Herr Lindmans program passar alltså icke alls, ty vad som sker här är någonting helt annat.

Sedan skall jag säga till herr Lövgren, som yttrade till mig, att jag, när jag far ute i landet och är demagogisk, skulle komma ihåg vissa av honom på mitt minne lagda uppgifter, att jag ger honom igen det gamla ordspråket: »På sig själv känner man andra.» Herr Lövgren är nämligen alltid under sin propaganda ute i landet demagogisk, och därför förutsätter han, att även jag är det. Jag tänker blott tala om vad som här förekommer, och då räcker det utan demagogi, herr Lövgren.

Herr Nylander: Herr talman! Jag vill i anledning av herr Anderssons i Grimbo yttrande endast meddela, att efter vad jag erfarit kommer i genomsnitt den grupp av blommor, som han omnämnde, även efter det att tilläggs-tullen borttagits, i åtnjutande av ett tullskydd på cirka 30 procent, vilket dock är ganska avsevärt.

Vidare yttrades ej. Kammaren biföll utskottets hemställan.

§ 4.

Härefter föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående beteckning för vissa slag av vin; och blev utskottets däri gjorda hemställan av kammaren bifallen.

§ 5.

Herr statsrådet *Wigforss* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 201, angående disposition av vinstmedel hos Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet; och
nr 199, angående vissa avlöningsstater under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1933/1934.

Dessa propositioner bordlades.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag angående kammarens beslut i de under §§ 3 och 4 ovan omförmälda ärendena.

§ 7.

Anmälades och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 89, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m.; och

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående beteckning för vissa slag av vin.

§ 8.

Upplästes två till kammaren inkomna protokoll, så lydande:

År 1933 den 11 mars sammanträdde den nämnd, som äger att döma, huruvida högsta domstolens samtliga ledamöter gjort sig förtjänta att i deras viktiga kall bibehållas, varvid röstades över följande proposition:

Den, som vill, att omröstning på det i § 69 riksdagsordningen föreskrivna sätt skall anställas till uteslutande av någon bland högsta domstolens ledamöter, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bliva högsta domstolens samtliga ledamöter bibehållna.

Och befunnos efter omröstningens slut, sedan voteringssedlarna öppnats, rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 1;

Nej — 39,

i följd varav nämnden ansett högsta domstolens samtliga ledamöter böra vid deras ämbeten bibehållas.

Joh. Nilsson.

C. P. Wahlmark.

Ant. Wikström.

Th. Gardell Gahns.

År 1933 den 11 mars sammanträdde den nämnd, som äger att döma, huruvida regeringsrättens samtliga ledamöter gjort sig förtjänta att i deras viktiga kall bibehållas, varvid röstades över följande proposition:

Den, som vill, att omröstning på det i § 69 riksdagsordningen föreskrivna sätt skall anställas till uteslutande av någon bland regeringsrättens ledamöter, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bliva regeringsrättens samtliga ledamöter bibehållna.

Och befunnos efter omröstningens slut, sedan voteringssedlarna öppnats, rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 0;

Nej — 41;

i följd varav nämnden ansett regeringsrättens samtliga ledamöter böra vid deras ämbeten bibehållas.

Joh. Nilsson.

Ant. Wikström.

C. P. Wahlmark.

Th. Gardell Gahns.

Jämte det nämnda protokoll lades till handlingarna, beslöt kammaren, att innehållet av desamma skulle delgivas riksdagens kanslideputerade med anmodan att låta i ämnet uppsätta och till kamrarna avgiva förslag dels till den skrivelse, som borde till Konungen avlåtas, dels ock till paragraf i riksdagsbeslutet.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes andra lagutskottets utlåtanden:

nr 14, i anledning av väckt motion om fastställande av vissa bestämmelser avseende ändringar i eller tillägg till gällande lagstiftning rörande sjöfarten; och

nr 15, i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i lagen om arbetarskydd.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag rörande av kammaren denna dag fattade beslut, beträffande vilka protokollsutdrag ej blivit tidigare justerade.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 5.7 e. m.

In fidem

Per Cronvall.